

Vážený pane ministře,

členové expertní skupiny projektu Rekonstrukce státu¹ si Vám dovoluji zaslat stanovisko k návrhu zákona skupiny poslanců (K. Peake, L. Andrýsová, P. Gazdík a H. Langšádlová) o změně zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, sněmovní tisk č. 1029/0 (dále jen "Návrh zákona").²

Návrh zákona řeší několik závažných nedostatků současného legislativního procesu v poslanecké sněmovně. Těmito **nedostatky je především velmi krátká minimální lhůta mezi druhým a třetím čtením návrhu zákona** v poslanecké sněmovně (72 hodin s možností zkrácení na pouhých 48 hodin),³ která vede k nedostatečnému projednání podaných poslaneckých pozměňovacích návrhů. Důsledky takových pozměňovacích návrhů lze – na rozdíl od původního návrhu zákona, jehož projednávání trvá obvykle déle než půl roku – jen obtížně vyhodnotit, neboť **zákon č. 90/1995 Sb.**, o jednacím řádu poslanecké sněmovny, **u těchto pozměňovacích návrhů nevyžaduje** (opět na rozdíl od původního návrhu zákona)⁴ **zpracování důvodové zprávy**. Důsledkem jsou nedomyšlené a nekvalitní zákony, kdy poslanci mnohdy ani neví, o čem přesně hlasují. Tlak na co nejrychlejší přijetí zákonů rovněž snižuje legitimitu legislativního procesu.

Druhým významným nedostatkem je nemožnost veřejnosti vyvodit politickou odpovědnost vůči konkrétním poslancům, kteří podávají pozměňovací návrhy zákonů, neboť dle současné právní úpravy ze zápisů výborů poslanecké sněmovny **nelze určit ani kdo je předkladatelem pozměňovacího návrhu zákona ani kdo jak hlasoval**. Odpovědnost za pozměňovací návrhy je tak přenášena na celý výbor poslanecké sněmovny.

Vláda se ve svém programovém prohlášení **zavázala přijmout komplexní právní úpravu zvyšující transparentnost legislativního procesu**, včetně úpravy lobbingu.⁵ Tento závazek vlády konkretizovala jak původní koaliční smlouva,⁶ tak upravená koaliční smlouva ze dne 10. 4. 2012,⁷ když stanovila tři dílčí úkoly, týkající se legislativního procesu: předchozí projednání všech pozměňovacích návrhů příslušným výborem poslanecké sněmovny, povinné vypracování důvodové zprávy ke každému návrhu zákona, včetně pozměňovacích návrhů a zákaz předkládání přílepků. Uvedeným dokumentům odpovídala Strategie vlády v boji proti korupci na období let 2011 a 2012, ve znění usnesení vlády č. 346 ze dne 16. 5. 2012.⁸ Vláda následně zmínila úkoly, zařazené v Plánu legislativních prací vlády na rok 2012,⁹ formálně zrušila s tím, že návrh novely jednacího řádu, který bude zvyšovat transparentnost legislativního procesu, nemá být předložen jako návrh vládní, ale jako poslanecký. **Vláda přislíbila poskytnout potřebnou součinnost při přípravě jiného než**

¹ <http://www.rekonstrukcestatu.cz/cs/pruhledny-legislativni-proces>

² <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=1029&CT1=0>

³ Viz § 95 odst. 1 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu poslanecké sněmovny.

⁴ K tomu srov. ustanovení § 86 odst. 3 a ustanovení § 63 odst. 1 bod č. 5, § 92 odst. 1 a § 94 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu poslanecké sněmovny.

⁵ Programové prohlášení vlády, kapitola IV. Právo, spravedlnost, veřejná správa, byrokracie a korupce, str. 17.

⁶ Viz http://www.vlada.cz/assets/media-centrum/dulezite-dokumenty/koalicni-smlouva_ods_top09_vv.pdf, str. 23.

⁷ Viz <http://www.vlada.cz/assets/media-centrum/dulezite-dokumenty/Koalicni-smlouva-10-4-12.pdf>, str. 20.

⁸ Protikorupční strategie vlády na období let 2011 a 2012, bod č. 5.2, str. 51.

⁹ Viz <http://www.vlada.cz/assets/ppov/lrv/dokumenty/plan-legislativnich-praci-vlady-2012.pdf>, str. 30.

vládního návrhu zákona.¹⁰ Jiné sněmovní tisky (než Návrh zákona), novelizující zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, které by byly nyní v legislativním procesu, výše uvedené problémy neřeší.¹¹

Návrh zákona skupiny poslanců podle našeho názoru řeší výše uvedené problémy legislativního procesu tím, že:

- **prodlužuje lhůtu mezi druhým a třetím čtením ze současných 72 hodin na 14 dnů.** Vzhledem k obvyklé délce schůzí poslanecké sněmovny (cca 14 dní) to bude mít za následek projednávání návrhů zákonů ve třetím čtení na jiné schůzi, než na jaké se konalo druhé čtení návrhu zákona. Možnost zkrátit lhůtu na 48 hodin však zůstala zachována;¹²
- **umožňuje** v zápise o schůzi výboru poslanecké sněmovny **dohledat autora každého pozměňovacího návrhu** a umožňuje rovněž **zjistit, jak** konkrétní člen výboru poslanecké sněmovny **hlasoval.**¹³
- **explicitně vylučuje** tzv. **přílepky**¹⁴ a vyžaduje **vypracování důvodové zprávy ke každému podanému pozměňovacímu návrhu**, včetně vyhodnocení možných korupčních rizik takového návrhu.¹⁵

Žádáme Vás proto o podporu tohoto Návrhu zákona.

V Brně dne 11. 6. 2013

Mgr. Petr Bouda, Mgr. Martin Fadrný, Ekologický právní servis

Členové pracovní skupiny projektu Rekonstrukce státu k průhlednému legislativnímu procesu:¹⁶

Mgr. Petr Bouda, Ekologický právní servis

Mgr. Martin Fadrný, Ekologický právní servis

Mgr. Lenka Franková, Oživení

JUDr. Petra Humlíčková, Ph.D., Právnická fakulta Univerzity Karlovy

Mgr. Jitka Kmošková, Ekologický právní servis

Mgr. et Ing. Helena Svatošová, Iuridicum Remedium

Mgr. Aleš Ziegler, Zelený kruh

¹⁰ Usnesení vlády č. 472 ze dne 26. 6. 2012. Dostupné zde:

[http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/7DCFEFB1822E34C9C1257A3000292DF2/\\$FILE/472%20uv120626.0472.pdf](http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/7DCFEFB1822E34C9C1257A3000292DF2/$FILE/472%20uv120626.0472.pdf)

¹¹ K tomu srov. sněmovní tisk č. 577, dostupný z: <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=6&T=577>; sněmovní tisk č.

578, dostupný z: <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=6&T=578>, sněmovní tisk č. 669, dostupný z:

<http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=6&t=669> a sněmovní tisk č. 835, dostupný z:

<http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=6&t=835>

¹² Novelou ustanovení § 95 odst. 1 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu poslanecké sněmovny.

¹³ Novelou ustanovení § 43 odst. 1 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu poslanecké sněmovny. Nově má být rovněž vytvářen seznam osob podílejících se na přípravě návrhu zákona, dále musí být uvedeno, zda byl návrh zákona předložen na žádost či doporučení jiné osoby a zda byl návrh zákona konzultován se zástupci zájmových a dotčených skupin, tedy s lobbyisty, což plyne z novely § 86 odst. 3 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu poslanecké sněmovny.

¹⁴ Novelou ustanovení § 63 odst. 5 písm. c) zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu poslanecké sněmovny.

¹⁵ Novelou ustanovení § 63 odst. 5 písm. d), § 86 odst. 3, § 92 odst. 2 a § 94 odst. 1 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu poslanecké sněmovny.

¹⁶ <http://www.rekonstrukcestatu.cz/cs/pruhledny-legislativni-proces>